

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието

Приложение № 2 към чл. 22, ал. 1 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието.

Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието	
Наименование на акта: Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година	Период на извършване на оценката: Юни - август 2018 година
Водеща институция: Национален статистически институт <i>Посочете институцията, отговорна за извършването на оценката</i>	От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието? Европейско ниво <i>национално, европейско, международно</i>
Други организации, участвали в извършването на оценката: Ла Фит ООД <i>Посочете организациите, които са участвали и/или са съдействали за извършването на оценката</i>	Информация за контакт: Александър Ценков, 02/9433628, 0885 057620, office@lafit.bg Магдалена Костова, 02/9857411, 0882 600018, mhkostova@nsi.bg <i>име, телефон, е-поща</i>
1. РЕЗЮМЕ И ВАРИАНТИ НА ДЕЙСТВИЕ	
Какъв е проблемът, който трябва да се реши? Защо е необходимо действие от страна на правителството/държавата? Европейската комисия се нуждае от наличието на достатъчно надеждни, детайлни и сравними данни за населението и основните семейни, социални, икономически и жилищни характеристики на лицата за определяне на регионалните и социалните политики и политиките в областта на околната среда, влияещи върху конкретни сектори на Общността. Необходима е също така подробна информация относно жилищния фонд в подкрепа на различни дейности на Общността, като например насърчаването на социалното включване и мониторинга на социалното сближаване на регионално равнище или опазването на околната среда и насърчаването на енергийната ефективност. Република България като държава - членка на Европейския съюз, е задължена съгласно Регламент (ЕО) № 763/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно преброяването на населението и жилищния фонд да приложи пряко разпоредбите му и да представи изчерпателни данни за населението и жилищния фонд. Съгласно чл. 3 от регламента страната ни трябва да предаде на Европейската комисия (Евростат) данни за населението, покриващи определени демографски, социални и икономически характеристики на лицата, семействата и домакинствата, както и за жилищния фонд на национално, регионално и местно равнище, посочени в приложението на регламента.	

Съгласно Регламент (ЕС) 2017/712 на Комисията за определяне на референтната година и програмата за статистическите данни и за метаданните за преброяването на населението и жилищния фонд Република България трябва да проведе преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година.

Съгласно европейското законодателство държавите членки трябва да проведат изчерпателни преброявания на населението и жилищния фонд. Съгласно чл. 18 от Закона за статистиката изчерпателните преброявания на населението и жилищния фонд се извършват по силата на отделен закон. Следователно за осъществяване на предвиденото преброяване трябва да бъде приет Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година.

Опишете проблема или въпросите, които обосновават действие от страна на държавата.

Какви са целите на предлаганото решение?

Основната цел на закона е да осигури събирането, обработката и предоставянето на актуална, достоверна, изчерпателна и подробна статистическа информация в три основни направления:

- брой на населението и размери на жилищния фонд в Република България (общо за страната и по административно-териториални единици);
- състав на населението по пол, възраст, образование, икономическа активност и други демографски и етнокултурни признаци;
- характеристики на жилищния фонд в страната.

С детайлната регламентация на подготовката, организацията и провеждането на преброяването през 2021 година се цели събиране на информация за 100% от населението на страната и за 100% от жилищата.

Като предостави събраните данни на Европейската комисия (Евростат), България ще изпълни своето задължение на европейско ниво и ще осигури надеждна информация, необходима за определяне на регионалните и социалните политики и политиките в областта на околната среда, влияещи върху конкретни сектори на Общността.

Осигуряването на надеждни, детайлни и сравними данни за населението и основните семейни, социални, икономически и жилищни характеристики на лицата, предоставени на българското правителство, ще са основа за вземане на информирани управленски решения и разработване на стратегии и конкретни национални и регионални секторни политики. Подробната информация относно жилищния фонд ще е в подкрепа на различни дейности, като например насърчаването на социалното включване и мониторинга на социалното сближаване, както и насърчаването на енергийната ефективност.

Ползвателите на резултатите от преброяването могат да бъдат систематизирани в четири големи категории:

- публична власт (законодателна, изпълнителна и съдебна);
- бизнес сектор (финансови и нефинансови предприятия);
- научни среди (академична общност);
- домакинства.

Статистическата информация за населението и жилищния фонд в страната се използва за:

- разпределяне на ресурси в частния и публичния сектор на икономиката;
- осъществяване на демократичния политически процес;
- провеждане на макроикономическата политика на държавата (парична и

фискална);

- научни и приложни изследвания;
- статистически репер (в демографската, социалната, икономическата статистика и други области).

*Посочете какво цели да постигне новото предложение или предлаганата нова уредба.
Какъв ефект би имала тя и спрямо кого?*

Какви варианти за решаване на проблема са били изследвани, включително алтернативи на въвеждането на нова правна уредба?

Широката листа от варианти на действие включва:

- не се прави нищо (без действие);
- изготвяне на оценки въз основа на данни от предходното преброяване на населението и жилищния фонд;
- изготвяне на оценки въз основа на данни от Информационна система „Демография“ и изследвания на Националния статистически институт (НСИ);
- изготвяне на оценки въз основа на данни от административните регистри;
- приемане на Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година, който дава възможност за преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр (комбинация от преброяване чрез попълване на преброителна карта от преброител и преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр);
- приемане на Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година, който не дава възможност за преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр (100% преброяване чрез попълване на преброителна карта от преброител);
- приемане на Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година, който не дава възможност за преброяване чрез попълване на преброителна карта от преброител (100% преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр).

След подробен предварителен анализ въз основа на система от критерии (осъществимост, ефективност, ефикасност и др.) избираме следните три обещаващи варианта на действие:

1. Вариант 0: Без действие - базов (нулев) сценарий.

2. Вариант 1: Приемане на Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година, който дава възможност за преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр (комбинация от преброяване чрез попълване на преброителна карта от преброител и преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр).

3. Вариант 2: Приемане на Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година, който не дава възможност за преброяване по интернет чрез попълване на електронен формуляр (100% преброяване чрез попълване на преброителна карта от преброител).

Препоръчваме Вариант 1, тъй като с него се постигат описаните по-горе цели (ефективност) и нетната настояща стойност на Вариант 1 (11 310.55 хил. лв.) е по-висока от нетната настояща стойност на Вариант 2 (1 217.90 хил. лв.) (ефикасност).

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна. Опишете накратко потенциалните рискове, свързани с вариантите, каква е вероятността те да настъпят и техният ефект, ако настъпят. Обосновайте препоръчания вариант на действие. Повече информация добавете в резюмето на препоръчания вариант с данни.

2. РЕЗЮМЕ НА ПРЕПОРЪЧАНИЯ ВАРИАНТ С ДОКАЗАТЕЛСТВА И ДАННИ

	Общи годишни разходи ¹	Общи годишни ползи ²
Вариант на действие	Базовият (нулев) сценарий няма да струва нищо на фиска, но ще донесе сериозни загуби на обществото от неправилно разполагане на ресурсите в частния и публичния сектор на икономиката, неефективна макроикономическа политика и др. Вариант 0 служи за репер (изходна точка) в анализа на останалите алтернативни варианти на действие. Варианти 1 и 2 ще генерират разходи (отрицателни въздействия върху благосъстоянието на обществото като цяло) и ползи (положителни въздействия върху благосъстоянието на обществото като цяло). Съществени разпределителни ефекти не се очакват. <i>Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, когато е по-приложимо. Обърнете особено внимание на икономическите и социалните разходи и на разходите за околната среда. Задължително включете паричен израз на разходите и ползите (в лева).</i>	
Вариант 0	-	-
Вариант 1	4 164.10 хил. лв.	5 253.22 хил. лв.
Вариант 2	5 135.95 хил. лв.	5 253.22 хил. лв.

Описание и обхват на основните разходи на препоръчания вариант (2019 - 2022 г.):

- Инвестиционни разходи: 2 640.00 хил. лв., в т.ч.:
 - разходи за придобиване на дълготрайни материални активи: 240.00 хил. лв.;
 - разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи: 2 400.00 хил. лв.
- Оперативни разходи: 30 701.86 хил. лв., в т.ч.:
 - труд: 27 177.06 хил. лв.;
 - материали: 1 357.60 хил. лв.;
 - външни услуги: 1 568.40 хил. лв.;
 - други оперативни разходи: 598.80 хил. лв. (разходи за текущ ремонт, командировки в страната и застраховки).

¹ Анюализирана стойност на разходите.

² Анюализирана стойност на ползите.

- Разходи на обществено време: 11 009.69 хил. лв.
- Други регулаторни разходи: 1 974 хил. лв. (разходи на МВР).

*Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на разходите.
Опишете разходите за всички основни групи.*

Предложението надхвърля ли минималните изисквания на Европейския съюз?

Предложението надхвърля изискванията на Регламент (ЕО) № 763/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно преброяването на населението и жилищния фонд.

Предвижда се да бъдат събрани данни, които са необходими на българското правителство при разработване на адекватни публични политики за правилното управление на обществените ресурси, които са необходими на българското правителство, българското общество и бизнеса.

Има ли промяна в административната тежест? Създават ли се нови регулаторни режими и регистри? Засягат ли се съществуващи регулаторни режими и регистри?

Не е приложимо

Какво е разпределението на годишните разходи според категорията на предприятията?

*Микро-
(в лв.)*

*Малки
(в лв.)*

*Средни
(в лв.)*

Има ли предприятия, които са освободени от спазване на новите правила, въведени с предложението?

Не е приложимо

Описание и обхват на основните ползи на препоръчания вариант (2022 - 2031 г.):

- Избегнати загуби от неправилно разпределение на разходите на НЗОК за здравноосигурителни плащания: 2 775 000 лв. годишно;
- Избегнати загуби от неправилно определяне на основните бюджетни взаимоотношения между общинските бюджети и централния бюджет: 2 475 000 лв. годишно;
- Избегнати загуби от неправилно разпределение на разходите за местни дейности в общините: 2 025 000 лв. годишно;
- Избегнати загуби от неправилно разполагане на ресурси в бизнес сектора, неефективност на макроикономическата политика, ниско качество на научните изследвания и други ползи, които не могат да бъдат остойностени.

*Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на ползите.
Опишете ползите за всички основни групи.*

Ключови рискове

Основните рискове са свързани със сроковете за провеждане на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки и обжалването на процедурите. Този риск е със средна степен на вероятност.

Риск е и неприемането от Народното събрание на Законопроекта за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година. Той е с малка степен на вероятност. Би се проявил при политическа криза в условията на служебно правителство. Предвид регламентираният срок в Изборния кодекс този риск е възможно да се управлява.

Посочените рискове имат политическо въздействие както в рамките на ЕС, така и във вътрешнополитически аспект. Не биха се изпълнили ангажиментите на България като държава членка, от една страна, а от друга, българската държава се лишава от надеждна статистическа информация.

Има ли рискове от реализиране на предложението? Може ли да бъде изразен количествено, колко и какви юридически и физически лица ще бъдат засегнати и как?

3. ПРОВЕДЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

Консултации

Обществените консултации са проведени съгласно Стандартите за провеждане на обществени консултации, публикувани на портала за обществени консултации www.strategy.bg, в сила от 2009 г., и Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, приета от МС, в сила от 18.11.2016 година. Създаден е Консултационен документ, публикуван на портала за обществени консултации на 9.07.2018 година. Консултационният документ е публикуван и на сайта на НСИ. Заинтересованите страни изразиха мнение и на пощенска кутия: Census2021@nsi.bg, специално създадена за провеждане на обществените консултации.

В консултациите участваха преброители и контролори, неправителствени организации и граждани. Основните въпроси, които поставиха, са:

1. Промяна в начина на провеждане на обученията на преброители и контролори за повишаване на качеството на обученията;
2. Ясно разграничаване на задълженията на контролорите от тези на преброителите;
3. Обучението на преброители от контролори ще е своеобразен тест за притежаваните от контролорите качества;
4. Да се събира информация относно лицата с предоставена международна закрила в България и какъв е предоставеният им статут - бежански или хуманитарен;
5. Предложение за референтна дата на преброяването;
6. Допълнителна информация за етнически произход или степен на намалена работоспособност и др.;
7. Предложения за метод на преброяването - електронно преброяване;
8. Предложения за легитимиране на преброителите;
9. Изразено мнение за мерките за защита на данните;
10. Предложения за възнаграждение и транспортни разходи на заетите в преброяването;
11. Мнение относно ограничаване на териториалните промени;
12. Примерен график за преброяването през 2021 година;
13. Предложение за създаване на временни преброителни пунктове;
14. Мнение по отношение на достъпа до изходните данни от преброяването;
15. Предложение за референтна дата съгласно мобилността на населението;
16. Предложения за реда и начина на провеждане на преброяването;

17. Предложение за включване на домоуправители.

За преброителите и контролорите беше изготвена онлайн анкета проучване. Изпратени бяха покани до 1043 участници в предходното преброяване, от които отговориха 408 лица. Целта на онлайн анкетата беше да се проучи опитът на участниците в предходни преброявания.

Основните изводи от проведеното проучване се отнасят до:

1. Вида, начина и времетраенето на обученията за преброители и контролори
2. Времевия период за посещение на преброители по домовете
3. Продължителността на преброяването
4. Методи за събиране на данни
5. Съдействие на преброителите за достъп до обектите на наблюдение
6. Легитимиране на преброителите
7. Установяване на нарушения при отказ от преброяване
8. Определяне на размер на възнаграждението.

Всички мнения от проведените обществени консултации са взети предвид при изготвянето на законопроекта.

Посочете основните заинтересовани страни извън държавната администрация, с които са проведени консултации. Направете кратък анализ на броя и характера на отговорите, получени от консултацията.

4. ПРИВЕЖДАНЕ В ДЕЙСТВИЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

От коя дата предложението ще започне да действа?

Най-късно през юни 2019 година.

Коя институция/организация ще отговаря за осъществяване на предложението и за контрола?

Националният статистически институт е компетентен орган по прилагането на Закона за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година. Предвижда се в срок от 3 месеца от влизането в сила на закона Националният статистически институт да изготви Програма на преброяването на населението и жилищния фонд през 2021 година към определената референтна дата. Програмата се приема от Националната комисия по преброяването и се внася в Министерския съвет за утвърждаване.

За изпълнение на ангажиментите във връзка с преброяването МВР предвижда да направи разходи в размер на 1974 хил. лева. Тези средства не са включени в разходите, пряко свързани с преброяването по бюджета на НСИ.

Средствата за изпълнение на ангажиментите на общинските администрации във връзка с преброяването са предвидени в бюджета на преброяването.

Опишете отговорната институция за осъществяването на предложението.

Предложението предвижда ли разходи за дадена институция или организация?

**Подпис на директора на дирекцията,
отговорна за изработването на
проекта на нормативния акт:**

.....

Дата: 22.08.2018 година